

Věc C-78/20

Žádost o rozhodnutí o předběžné otázce**Datum doručení:**

14. února 2020

Předkládající soud:

Najvyšší súd Slovenskej republiky (Slovensko)

Datum předkládacího rozhodnutí:

26. listopadu 2019

Účastníci původního řízení:

M. B.

a

Generálna prokuratúra Slovenskej republiky

Najvyšší súd**Slovenskej republiky** (Nejvyšší soud Slovenské republiky)*(omissis)***USNESENÍ**

Najvyšší súd Slovenskej republiky (Nejvyšší soud Slovenské republiky, dále jen Nejvyšší soud) v trestní věci proti osobě **M. B.** vyžádané pro zločin vraždy podle § 75 rakouského trestního zákoníku na neveřejném zasedání konaném dne 26. listopadu 2019 v Bratislavě takto:

r o z h o d l

V souladu s § 318 odst. 1 trestneho poriadku (trestní řád) ve spojení s § 244 odst. 4 tohoto řádu **přerušuje řízení** o evropském zatýkacím rozkazu, který dne 15. listopadu 2017 vydalo státní zastupitelství ve Štýrském Hradci, Rakouská republika, spisové číslo *(omissis)*, na občana Slovenské republiky M. B. a **překládá Soudnímu dvoru Evropské unie žádost o rozhodnutí o předběžné otázce** týkající se výkladu ustanovení čl. 1 odst. 1, čl. 6 odst. 1, čl. 8 odst. 1 a čl. 15 odst. 2 a 3 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června

2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy (Úř. věst. 2002, L 190, s. 1; Zvl. vyd. 19/06, s. 34), ve znění rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009 [(Úř. věst. 2009, L 81, s. 24, dále jen „rámcové rozhodnutí“)].

Odůvodnění |

(1) Krajský soud v Trnave (krajský soud v Trnavě, dále jen „krajský soud“) usnesením ze dne 17. ledna 2019 (*omissis*), ve spojení s opravným usnesením ze dne 21. února 2019, vydaným pod stejným spisovým číslem, na základě § 22 odst. 1 zákona č. 154/2010 Z. z. o evropském zatýkacím rozkazu (o evropském zatýkacím rozkazu), v platném znění (dále jen „zákon o EZR“) rozhodl o výkonu evropského zatýkacího rozkazu státního zastupitelství ve Štýrském Hradci, Rakouská republika, ze dne 15. listopadu 2017 (*omissis*) vydaného na M. B. za účelem jeho trestního stíhání pro zločin vraždy podle § 75 rakouského trestního zákoníku formou přímého (*omissis*) pachatelství podle § 12 rakouského trestního zákoníku, který měl spáchat tak, že

1) M. B. a M. D. vědomým a společným jednáním jako přímí pachatelé dne 14. července 2001 v obci S. úmyslně zabili osobu jménem G. V. tak, že jí způsobili jednu bodnou ránu nožem do míchy a jednu střelnou ránu pistolí do hlavy,

2) L. B. v přesně nezjištěném čase před dnem 14. července 2001 objednala M. B. a M. D. na spáchání činu, který je popsán v bodě 1 tak, že je vyzvala, aby G. V. zabili,

3) I. P. v přesně nezjištěném čase před dnem 14. července 2001 přispěl ke spáchání činu, který je popsán v bodě 1 tak, že dal M. B. a M. D. k dispozici pistolí a také auto a vypracoval konkrétní plán spáchání činu.

(2) Ihned po vyhlášení výše uvedeného usnesení podala proti tomuto usnesení vyžádaná osoba M. B. prostřednictvím zvoleného obhájce stížnost. V důvodech dodatečně předložených v této stížnosti stěžovatel mimo jiné namítá, že orgány činné v trestním řízení vedou dosud vůči němu v Rakouské republice trestní stíhání v souvislosti s trestním činem, který nemá majetkový motiv, což odpovídá právní kvalifikaci trestného činu vraždy podle § 219 odst. 1 trestního zákoníku účinného do 31. prosince 2005, který by však již byl podle právní úpravy Slovenské republiky promlčen. Podanou stížnost proto odůvodňuje i tím, že zde existuje důvod pro povinné odmítnutí evropského zatýkacího rozkazu podle § 23 odst. 1 písm. d) zákona o EZR, tj. že trestní stíhání, pro které se navrhuje vykonat evropský zatýkací rozkaz, je promlčeno. I když soud prvního stupně tuto námitku nepřijal, protože měl za to, že čin nelze právně kvalifikovat jako trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1 trestního zákoníku účinného do 31. prosince 2005 (při kterém promlčecí doba činí 10 let), ale jako trestný čin vraždy podle § 219 odst. 1 a odst. 2 písm. h) trestního zákoníku účinného do 31. prosince 2005 (při kterém promlčecí doba činí 20 let), přičemž vycházel z dopisu státního zastupitelství ve

Štýrském Hradci ze dne 10. ledna 2018, z něhož vyplývá, že motivem činu bylo získání životní pojistky, a proto měl za to, že existuje majetkový motiv, který zakládá opodstatněnost tzv. kvalifikované skutkové podstaty s delší promlčecí dobou, stěžovatel s tímto názorem krajského soudu nesouhlasí. V této souvislosti mimo jiné tvrdí, že samotné upřesnění činu (rozšířením o majetkový motiv) provedl státní zástupce státního zastupitelství ve Štýrském Hradci, aniž tento úkon odsouhlasil i soudce Zemského soudu se sídlem ve Štýrském Hradci. Podle stěžovatele je nepřípustné, aby úpravu činu provedl státní zástupce, aniž tento úkon „odsouhlasil“ i soudce. Vychází přitom z toho, že pokud vnitrostátní právní úprava požaduje, aby evropský zatýkácí rozkaz vydaný státním zástupcem odsouhlasil i rakouský soud, tak toto je podle stěžovatele potřebné i pro doplnění skutkové okolnosti rozhodné pro výkon evropského zatýkácího rozkazu.

(3) Na podkladě uvedené stížnosti, kterou podala vyžádaná osoba včas, přezkoumal Nejvyšší soud správnost závěrů napadeného usnesení, proti nimž podal stěžovatel stížnost, a předchozí řízení, a dospěl k následujícím zjištěním.

(4) Státní zastupitelství ve Štýrském Hradci, Rakouská republika, vydalo dne 15. listopadu 2017 evropský zatýkácí rozkaz na občana Slovenské republiky M. B. za účelem jeho trestního stíhání z důvodu podezření ze zločinu vraždy podle § 75 rakouského trestního zákoníku, který měl spáchat formou přímého pachatelství podle § 12 rakouského trestního zákoníku tak, že M. B. a M. D. vědomým a záměrným společným jednáním jako přímí pachatelé dne 14. července 2001 v obci S. úmyslně zabili osobu jménem G. V. tak, že jí způsobili jednu bodnou ránu nožem do míchy a jednu střelnou ránu pistolí do hlavy. Tento evropský zatýkácí rozkaz byl povolen (schválen) z důvodů v něm uvedených rozhodnutím Zemského soudu pro trestní věci ve Štýrském Hradci ze dne 20. listopadu 2017.

(5) Následně, na základě žádosti Krajské prokuratury v Trnavě ze dne 4. ledna 2018 státní zastupitelství ve Štýrském Hradci dopisem ze dne 10. ledna 2018 mimo jiné oznámilo, že motiv spáchání skutku lze vidět v lukrativní pojistce, kterou oběť vraždy uzavřela pro L. B., dceru své někdejší životní partnerky L. B. Podle státního zastupitelství ve Štýrském Hradci se vyšetřováním zjistilo, že L. B. byla objednatelkou vraždy, přičemž na to najala M. B., bývalého druha své sestry, a M. D., kteří vraždu provedli společně a za to měli dostat podíl ze životní pojistky.

(6) Podle § 3 písm. d), e), g) a k) zákona o EZR se pro účely tohoto zákona rozumí [d)] „evropským zatýkáčím rozkazem“ rozhodnutí vydané justičním orgánem členského státu s cílem, aby byla vyžádaná osoba zadržena a vydána tomuto státu z jiného členského státu za účelem trestního stíhání nebo výkonu trestu odnětí svobody, [e)] „státem původu“ členský stát, jehož justiční orgán vydal evropský zatýkácí rozkaz, [g)] „justičním orgánem vydávajícího státu“ justiční orgán členského státu, který má pravomoc vydat evropský zatýkácí rozkaz podle svého právního řádu, [k)] „ostatními písemnostmi“ písemnosti vydané nebo vyžádané justičním orgánem vydávajícího státu nebo vykonávajícím justičním orgánem v řízení o evropském zatýkáčím rozkazu s výjimkou evropského

zatýkacího rozkazu, žádosti o dodatečný souhlas a žádosti o další vydání; za ostatní písemnosti se nepovažují doplňující informace, které byly zaslány nebo vyžádané justičním orgánem státu původu nebo vykonávajícím justičním orgánem pro účely doplnění povinných náležitostí evropského zatýkacího rozkazu.

Podle § 19 odst. 5 zákona o EZR platí, že nejsou-li informace poskytnuté justičním orgánem státu původu v evropském zatýkacím rozkazu dostatečné pro rozhodnutí o jeho výkonu, zejména pokud evropský zatýkací rozkaz neobsahuje všechny povinné náležitosti a údaje nezbytné pro rozhodnutí, nebo pokud je zřejmé, že byl zjevně vydán orgánem, který nebyl příslušný k jeho vydání, nebo pokud právní posouzení skutku jako trestného činu podléhajícího vydání nebo nepodléhajícího přezkumu oboustranné trestnosti je zjevně nesprávné, požádá státní zástupce neprodleně justiční orgán původu o doplňující informace. Může rovněž stanovit přiměřenou lhůtu pro jejich zaslání s ohledem na lhůty pro přijetí rozhodnutí o výkonu evropského zatýkacího rozkazu podle § 24.

Podle § 22 odst. 4 zákona o ERZ platí, že pokud se v řízení prokáže, že existuje důvod pro odmítnutí vykonání evropského zatýkacího rozkazu podle § 23 odst. 1, soud rozhodne, že evropský zatýkací rozkaz se nevykoná. Pokud se v řízení prokáže, že existuje důvod pro odmítnutí podle § 23 odst. 2, soud může rozhodnout, že se evropský zatýkací rozkaz nevykoná.

Podle § 23 odst. 1 písm. e) zákona o EZR se výkon evropského zatýkacího rozkazu odmítne, pokud vykonávající justiční orgán zjistil, že trestní stíhání nebo výkon trestu odnětí svobody vyžádané osoby jsou promlčeny podle právního řádu Slovenské republiky a ke stíhání trestného činu je dána pravomoc slovenských orgánů podle právního řádu Slovenské republiky.

Podle § 16 odst. 1 trestného zákona [zákon č. 140/1961 Sb. ve znění účinném do 1. srpna 2001 (dále jen „trestní zákon“)] se trestnost činu posuzuje podle zákona účinného v době, kdy byl čin spáchán; podle pozdějšího zákona se posuzuje jen tehdy, jestliže je to pro pachatele příznivější.

Podle § 18 trestního zákona se podle slovenského zákona posuzuje i trestnost činu, který v cizině spáchal občan Slovenské republiky nebo osoba bez státní příslušnosti, která má na území Slovenské republiky trvalý pobyt, nebo cizí státní příslušník, který má na území Slovenské republiky trvalý pobyt.

Podle § 67 odst. 1 písm. a) a b) trestního zákona trestnost činu zaniká uplynutím promlčecí doby, která je [a)] dvacet let, jde-li o trestný čin, za který tento zákon ve zvláštní části dovoluje uložit výjimečný trest, [b)] deset let, pokud je horní hranice trestní sazby odnětí svobody nejméně deset let.

Podle § 219 odst. 1 trestního zákona platí, že kdo jiného úmyslně usmrtí, bude potrestán odnětím svobody na deset až patnáct let.

Podle § 219 odst. 2 písm. h) trestního zákona bude pachatel potrestán odnětím svobody na dvanáct až patnáct let nebo výjimečným trestem, spáchá-li čin

uvedený v odstavci 1 v úmyslu získat majetkový prospěch nebo v úmyslu zakrýt nebo usnadnit jiný trestný čin nebo z jiné zvlášť zavrženíhodné pohnutky.

V článku 1 odst. 1 rámcového rozhodnutí je evropský zatýkací rozkaz definován jako „soudní rozhodnutí, které vydal některý členský stát proto, aby jiný členský stát zatkl a předal vyžádanou osobu za účelem trestního stíhání nebo výkonu trestu odnětí svobody nebo ochranného opatření spojeného s odnětím osobní svobody“.

Podle čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí je vystavujícím justičním orgánem justiční orgán vystavujícího členského státu, který je příslušný pro vydání evropského zatýkacího rozkazu podle práva tohoto státu.

Podle čl. 8 odst. 1 písm. d) a e) rámcového rozhodnutí evropský zatýkací rozkaz obsahuje v souladu s formulářem uvedeným v příloze tyto údaje: [d)] povahu a právní kvalifikaci trestného činu, zejména s ohledem na článek 2; [e)] popis okolností, za kterých byl trestný čin spáchán, včetně doby, místa a míry účasti vyžádané osoby na trestném činu.

Článek 15 odst. 2 rámcového rozhodnutí stanoví, že považuje-li vykonávající justiční orgán informace, které mu sdělil vystavující členský stát, za nedostatečné pro to, aby mohl rozhodnout o předání, požádá o neprodlené poskytnutí potřebných doplňujících informací, zejména s ohledem na články 3 až 5 a článek 8, a může stanovit lhůtu, ve které mají být tyto informace dodány, přičemž vezme v úvahu nutnost dodržet lhůty stanovené v článku 17. Podle odstavce 3 tohoto článku může vystavující justiční orgán kdykoli doručit vykonávajícímu justičnímu orgánu dodatečné užitečné informace.

(7) Rozsudkem ze dne 27. května 2019, OG a PI (státní zastupitelství v Lübecku a Cvikově), C-508/18 a C-82/19 PPU, EU:C:2019:456, Soudní dvůr Evropské unie rozhodl, že pojem „vystavující justiční orgán“ uvedený v čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí musí být vykládán v tom smyslu, že se nevztahuje na státní zastupitelství členského státu, jež jsou vystavena riziku, že při přijímání rozhodnutí o vydání evropského zatýkacího rozkazu budou přímo či nepřímo podléhat individuálním příkazům nebo pokynům ze strany výkonné moci, jako např. ministra spravedlnosti.

Soudní dvůr Evropské unie v rozsudku ze dne 9. října 2019, NJ, C-489/19 PPU, EU:C:2019:849, rozhodl, že pojem „evropský zatýkací rozkaz“ uvedený v čl. 1 odst. 1 rámcového rozhodnutí musí být vykládán v tom smyslu, že pod tento pojem spadají evropské zatýkací rozkazy vydávané státními zastupitelstvími členského státu, i když jsou tato státní zastupitelství vystavena riziku, že v rámci vydávání těchto zatýkacích rozkazů přímo či nepřímo podléhají individuálním příkazům nebo pokynům ze strany moci výkonné, jako je ministr spravedlnosti, pokud k tomu, aby mohly být uvedené zatýkací rozkazy doručeny uvedenými státními zastupitelstvími, musí být závazně schváleny soudem, který nezávisle a objektivně přezkoumává, přičemž má přístup k celému trestnímu spisu, do něhož jsou založeny případné příkazy nebo individuální pokyny ze strany moci výkonné,

podmínky pro vydání, jakož i přiměřenost týchž zatýkacích rozkazů, přičemž vydává samostatné rozhodnutí, které uvedeným zatýkacím rozkazům dává konečnou podobu.

(8) Nejvyšší soud tudíž nemá žádné pochybnosti o tom, že evropský zatýkací rozkaz vystavený státním zastupitelstvím ve Štýrském Hradci na stěžovatele a následně schválený Zemským soudem pro trestní věci ve Štýrském Hradci je evropským zatýkacím rozkazem ve smyslu čl. 1 odst. 1 rámcového rozhodnutí. Avšak na základě popisu okolností, za kterých měl být trestný čin, pro který byl na stěžovatele vydán evropský zatýkací rozkaz, jak jsou uvedeny v soudem schváleném evropském zatýkacím rozkazu, je trestní stíhání vyžádané osoby podle právního řádu Slovenské republiky promlčeno. Soud prvního stupně přitom dospěl v tomto směru k opačnému závěru pouze na základě doplňujících informací, které poskytlo státní zastupitelství ve Štýrském Hradci, ale už bez jejich schválení příslušným soudem, a které zásadním způsobem doplňují popis skutku tak, že vyžádaná osoba měla trestný čin spáchat v úmyslu získat majetkový prospěch. Vzhledem k tomu, že rakouská státní zastupitelství nesplňují požadavek objektivitu a nezávislosti při rozhodování o vydání evropského zatýkacího rozkazu (rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 9. října 2019, NJ, C-489/19 PPU, EU:C:2019:849, bod 40) je i podle Nejvyššího soudu namíste otázka, kterou v tomto řízení stěžovatel předestřel, a sice zda schválení rakouským soudem nemají podléhat doplňující informace poskytnuté rakouským státním zastupitelstvím, pokud tyto informace podstatným způsobem doplňují nebo případně mění obsah soudem schváleného evropského zatýkacího rozkazu za účelem rozhodnutí vykonávajícího justičního orgánu.

(9) S ohledem na výše uvedené dospěl Nejvyšší soud k závěru, že řešení sporu, který mu byl předložen, vyžaduje výklad práva Evropské unie, a proto se rozhodl přerušit řízení a položit Soudnímu dvoru následující předběžnou otázku:

Vztahují se požadavky, které musí podle čl. 1 odst. 1 a čl. 6 odst. 1 rámcového rozhodnutí Rady 2002/584/SVV ze dne 13. června 2002 o evropském zatýkacím rozkazu a postupech předávání mezi členskými státy, ve znění rozhodnutí Rady 2009/299/SVV ze dne 26. února 2009, splňovat evropský zatýkací rozkaz jako soudní rozhodnutí, i na doplňující informace poskytnuté podle čl. 15 odst. 2 tohoto rámcového rozhodnutí, pokud tyto informace podstatným způsobem doplňují nebo mění obsah původně vydaného evropského zatýkacího rozkazu za účelem rozhodnutí vykonávajícího justičního orgánu.

(omissis) [Poučení o opravných prostředcích]

V Bratislavě dne 26. listopadu 2019

(omissis)

[podpisy]